

Datum

2023-09-05

Vår referens

Irma Cupina Avsar

Utredningssekreterare

irma.cupina@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Remiss om Fordonsstrategi för Malmö stad HVO-2023-2980

Sammanfattning

Stadskontoret har tillsammans med Malmö Leasing och miljöförvaltningen tagit fram ett förslag på Fordonsstrategi för Malmö stad. Syftet med den nya strategin är att optimera styrningen av stadens interna fordonsflotta. Den övergripande målsättningen med strategin är att främja elektrifiering och öka effektiviteten i nyttjandet av stadens varierade fordonsbestånd. Detta omfattar allt från personbilar till lätta och tunga transportfordon samt arbetsmaskiner. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden har tillsammans med resterande nämnder och helägda bolag i staden fått strategin på remiss.

Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen anser generellt att förslagen i utredningen är bra. Förvaltningens synpunkter återfinns i förvaltningens förslag till yttrande.

Förslag till beslut

1. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande om remissen om *Remiss om Fordonsstrategi för Malmö stad*.

Beslutsunderlag

- Förslag till Fordonsstrategi för Malmö stad
- Förvaltningens förslag till yttrande
- Tjänsteskrivelse HVON 2023-09-29 Remiss om Fordonsstrategi för Malmö stad

Beslutsplanering

Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens arbetsutskott 2023-09-19

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden 2023-09-29

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Den 7 december 2022 fattade kommunstyrelsen beslutet att ge Malmö Leasing AB och stadskontoret i uppdrag, i samverkan med relevanta nämnder, att utarbeta en fordonspolicy för en effektiv styrning av Malmö stads fordonsflotta. Uppdraget var baserat på slutsatserna som presenterades i rapporten "En optimerad och elektrifierad fordonsflotta för Malmö stads

verksamheter” (STK-2021–1589). Förslaget är nu skickat på remiss till samtliga nämnder och helägda bolag.

Bakgrund

I december 2022 återrapporterade stadskontoret kommunstyrelsens uppdrag att se över Malmö Leasings möjligheter att arbeta strategiskt med stadens fordonsflotta, inklusive ansvars- och kostnadsfördelning vid etablering av intern laddinfrastruktur (STK-2021-1589). Utredningens resultat presenterades i rapport ”En optimerad och elektrifierad fordonsflotta för stadens verksamheter”, i vilken det konstateras att Malmö Leasing kan och bör ges ett utökat uppdrag och verktyg för att kunna arbeta för en effektiv och optimerad fordonsflotta, med följande förslag på åtgärder för att uppnå detta:

- Malmö Leasing AB:s ägardirektiv justeras för att tydliggöra bolagets ansvar för effektivt nyttjande samt elektrifiering av stadens fordonsflotta.
- En fordonspolicy tas fram som tydliggör mål, roller och ansvar inom staden för arbetet med fordonsflottan.
- En kommunövergripande bilpool för personbilar etableras för att om möjligt minska antalet fordon i staden.
- Funktionen fordonsstrateg etableras för att effektivisera kommunikationen mellan Malmö Leasing AB och stadens verksamheter.

Fordonsstrategi för Malmö stad

Malmö Leasing, stadskontoret och miljöförvaltningen har under våren 2023 arbetat fram ett förslag på Fordonsstrategi för Malmö stad, en strategi som innefattar ambitiösa mål vad gäller elektrifiering och effektiv användning av stadens interna fordonsflotta bestående av personbilar, lätta och tunga transportfordon samt arbetsfordon och maskiner. Fordonsstrategins vägval att elektrifiera samt effektivisera användningen av stadens fordonsflotta förväntas driva på Malmö stads omställningsarbete, bidra till att beslutade klimatmål nås, ge stora lokala miljönyttor samt minska stadens kostnader för transporter över tid.

Fordonsstrategi för Malmö består av två delar. I avsnitt 1 beskrivs och motiveras den övergripande strategiska riktningen för arbetet med Malmö stads fordonsflotta, elektrifiering och effektivisering. I avsnittet fastställs även de övergripande målen för stadens fordonsflotta framgent. I avsnitt 2, riktlinjerna, beskrivs konkret hur anskaffning och avyttring av stadens fordon ska ske.

Fordonsstrategins mål

Följande mål gällande elektrifiering gäller för Malmö stads interna fordonsflotta:

1. Den lätta fordonsflottan ska elektrifieras. Detta görs i takt med att befintliga fordon byts ut med målet att nå en helt elektrifierad flotta till 2030.
2. En intern laddinfrastruktur ska etableras som möjliggör för mål 1.
3. Fordonsflottan ska i sin helhet vara fossilfri.

Följande mål gällande effektivisering gäller för Malmö stads interna fordonsflotta:

- Nyttjandegraden för den lätta fordonsflottan ska öka.
- Kostnaden per körd mil för lätta fordon ska minska.

För vissa verksamheter och för specifika uppgifter finns det idag ännu inte eldrivna fordon tillgängliga på marknaden med rätt specifikationer och till en rimlig investeringskostnad. I dessa fall får undantag göras och fordon som drivs av alternativa förnybara drivmedel väljas. Avvägningen och val av alternativ görs av berörd verksamhet i nära dialog med Malmö Leasing.

På samma sätt är det inte alltid möjligt för en verksamhet att öka nyttjandegraden eller använda sig av delningsfordon för att minska antalet fordon inom verksamheten. Ett exempel är om verksamheten har jourberedskap som kräver att bilen alltid måste finnas tillgänglig om något sker. Även här sker avvägning och val av alternativ i nära dialog mellan berörd verksamhet och Malmö Leasing.

Utgångspunkter och strategiska vägval

Nedan beskrivs de utgångspunkter och strategiska vägval som listas i Malmö stads fordonsstrategi i syfte att elektrifiera och effektivisera fordonsflottan.

1 000 nya elfordon till 2030

Malmö stads fordonsflotta utgörs av 1 317 fordon varav majoriteten, 1 211 fordon, är lätta fordon med en vikt under 3 500 kg. Ett hundratal fordon är kategoriserade som tunga av vilka majoriteten är lastbilar och traktorer. Fordonsstrategins elektrifieringssatsning riktar sig primärt mot den lätta delen av fordonsflottan som utgörs till hälften av personbilar och till hälften av olika former av transportfordon och arbetsmaskiner. De tre huvudsakliga kategorierna av fordon som berörs av strategin, personbilar, lätta transportbilar och minibussar, är idag främst gasfordon, en mindre del är elektrifierade. Fordonsstrategins mål att elektrifiera den lätta fordonsflottan i takt med att den byts ut innebär att ytterligare drygt 1 000 lätta fordon ska elektrifieras under de kommande 7 åren, varav knappt 500 personbilar.

Omställningen är ekonomiskt rationell

Utifrån ekonomiska perspektiv konstateras det i strategin att omställningen till elektrifierade lätta fordon inte ska innebära några ökade leasingkostnader för stadens verksamheter. Införandet av funktionen fordonsstrategi innebär en kostnad för stadens verksamheter då ytterligare personalresurser kan komma att behövas. Det är dock upp till varje nämnd att själv välja hur funktionen fordonsstrategi ska implementeras i respektive verksamhet. Funktionen förväntas innebära besparingar för verksamheterna genom effektivare fordonshantering.

Utrullning av intern laddinfrastruktur en förutsättning

För att möjliggöra för elektrifieringen av Malmö stads lätta fordonsflotta krävs att laddinfrastrukturen byggs ut i snabb takt. Utan en lättanvänd och heltäckande laddinfrastruktur som stadens verksamheter litar på och kan planera sin verksamhet utifrån, kommer inte fordonsstrategins mål att nås. Det är av den anledningen som en Plan för etablering av Malmö stads interna laddinfrastruktur (STK-2023-876) har tagits fram som beskriver hur Malmö stad ska uppnå detta. Även denna har skickats ut till nämnden på remiss.

Elektrifierade tunga fordon och arbetsmaskiner

Elektrifiering av Malmö stads flotta av tunga fordon är ett viktigt steg för att uppnå stadens miljö- och klimatmål, detta då utsläppen av växthusgaser såväl som skadliga lokala utsläpp är betydande från dessa. De dryga hundra fordonen utgörs dock till stor del av traktorer och

lastbilar vilka idag inte helt enkelt kan elektrifieras då det finns ett begränsat utbud av elektrifierade tunga fordon med rätt specifikationer, dels är tillgången till laddinfrastruktur med tillräcklig effekt idag mycket begränsad i Malmö.

Effektivisering genom delade fordon

Strategin förordar att stadens fordonsslotta inte bör vara större än nödvändigt för att staden ska kunna leverera på sina många uppdrag. För många verksamheter är en stor fordonsslotta ett måste där bilarna rullar dygnet runt för att leverera tjänster åt Malmöborna. För andra verksamheter står fordonen stilla i större utsträckning och där antalet mil som fordonet rullar under ett år inte alltid motiverar dess kostnad. I dessa fall finns det effektiviseringsmöjligheter, främst genom en större användning av delningsfordon. Logiken är att ett fordon som delas av fler har en högre nyttjandegrad samt körs längre under ett år vilket sänker transportkostnaden per körd mil för verksamheterna.

För att nå strategins effektiviseringsmål kommer en kommunövergripande bilpool för personbilar införas inom Malmö stad. Med kommunövergripande menas att hela kommunen nyttjar samma bilpoolstjänst med ett gemensamt bokningssystem administrerat av Malmö Leasing. I riktlinjerna som tagits fram kopplat till strategin fastslås att en personbil som ska hyras av Malmö Leasing förväntas rulla minst 1 000 mil per år. Om inte så är fallet hänvisas verksamheten till en bilpoolstjänst.

Styrning - Malmö Leasing tillsammans med fordonstrategier

För att effektivt möta den snabba omställningen som pågår inom vägtransportsektorn, krävs det att Malmö stad antar en strategisk, systematisk och långsiktig syn på sin fordonsslottahantering. Malmö Leasing har en central roll i arbetet men även stadens verksamheter behöver involveras och ta delägarskap i frågan. Därför införs rollen som fordonstrateg och fordonsansvarig i Fordonsstrategin.

Fordonsstrategen har det övergripande strategiska ansvaret för verksamhetens fordonsbehov och fungerar som verksamhetens nyckelkontakt gentemot Malmö Leasing. Genom att etablera denna funktion strävar man efter att stärka Malmö Leasings förmåga att styra och samtidigt skapa ett verktyg som främjar ökad delaktighet och engagemang bland stadens olika verksamheter. Medan fordonsansvariga ansvarar för att service, reparation, alkolåsservice, besiktning & däckbyten m.m. genomförs. Fordonsansvariga ska även se till att fordon återställs inför återlämning och se över bilen samt reparera ev. skador innan återlämning.

Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen anser generellt att förslagen i utredningen är bra. Förvaltningens synpunkter återfinns i förvaltningens förslag till yttrande.

Ansvariga

Sergio Garay, förvaltningschef